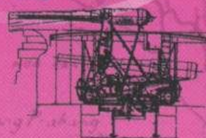
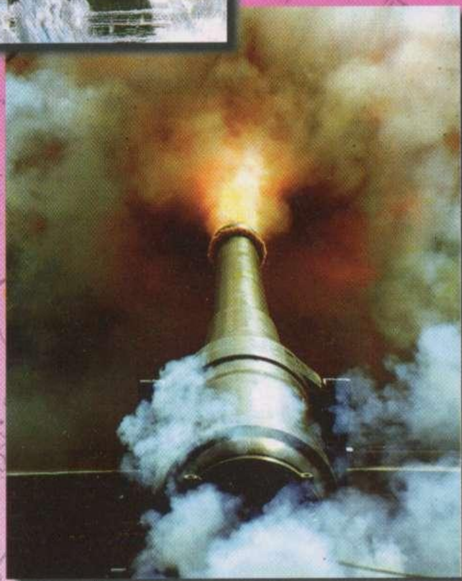
ปืนเสือหมอบ

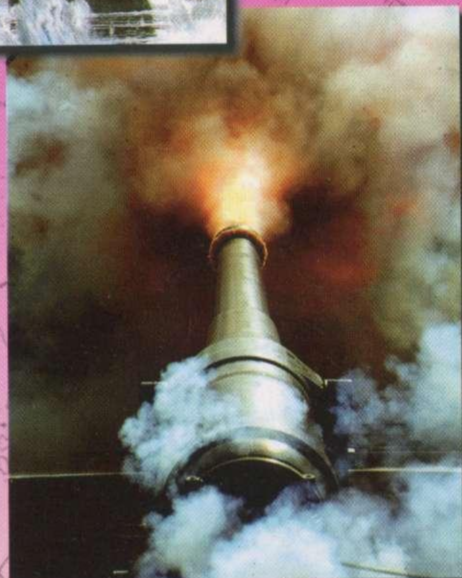

จัดทำโดย
กรมกิจการพลเรือนทหารเรือ
กองทัพเรือ

Disappering Guns

Produced By
Naval Civil Affairs Department
Royal Thai Navy

ปีพุทธศักราช ๒๔๓๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงตระหนักถึงภัยจากลัทธิจักรวรรดิ์นิยม ที่แผ่เข้ามารอบอาณาจักรสยาม จึงทรงมีพระบรมราชโองการให้สร้างป้อมปืนใหญ่อย่างทันสมัยขึ้น ที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ณ บริเวณตำบลแหลมฟ้าผ่า เมืองสมุทรปราการ เพื่อสกัดกั้นการรุกล้ำของเรือรบต่างชาติ โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวน ๑๐,๐๐๐ ชั่ง สมทบเพิ่มเติมผนวกเข้ากับเงินรายได้ของแผ่นดินที่นำมาใช้ในการก่อสร้าง ทรงพระราชทานชื่อป้อมปืนใหญ่แห่งนี้ว่า **"ป้อมพระจุลจอมเกล้า"** ซึ่งก่อสร้างสำเร็จลงในปีพุทธศักราช ๒๔๓๖.

สำหรับปืนใหญ่ที่ใช้ประจำป้อมพระจุลจอมเกล้า จำนวน ๗ กระบอก นั้น นับเป็นปืนใหญ่ที่ทันสมัยที่สุดในยุคนั้น โดยเป็นปืนใหญ่แบบบรรจุท้าย ซึ่งบรรจุลูกปืนได้เร็วกว่าปืนใหญ่ที่บรรจุลูกทางปากกระบอกที่มีใช้อยู่เดิม จึงเรียกปืนชนิดนี้ในสมัยนั้นว่า "ปืนยิงเร็ว" (Quick Firing Gun) ส่วนในภาษาอังกฤษเรียกปืนชนิดนี้ว่า "Disappearing Carriage" หรือ "Disappearing Guns" ลักษณะพิเศษของปืนใหญ่แบบนี้เป็นปืนแบบหลุม ยกขึ้นลงด้วยระบบไฮโดรนิวเมติกส์ (Hydro-Pneumatics) โดยใช้แรงอัดของอากาศดันน้ำมันไปดันก้านสูบให้ปืนยกตัวขึ้น และลดตัวลงหรือ "หมอบ" เมื่อผ่อนแรงดันน้ำมันลงไปถังพัก นอกจากนี้ ยังมีระบบผ่อนแรงดันน้ำมันโดยใช้แรงดันถอยอย่างเฉียบพลันของปืนที่เกิดจากการจุดระเบิดของดินขับ ซึ่งจะทำให้ปืนหมอบลงทันทีเมื่อยิงเสร็จ พร้อมที่จะบรรจุลูกปืนใหม่ ทำให้ปืนแบบนี้มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งตามลักษณะการทำงานของปืนว่า **"ปืนเสือหมอบ"**.

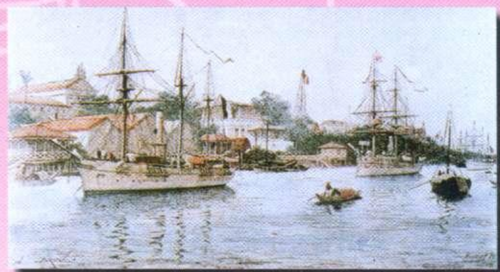
"ปืนเสือหมอบ" ชุดนี้จำนวน ๑๐ กระบอก ได้นำไปติดตั้งไว้ที่ป้อมผีเสื้อสมุทรด้วย จำนวน ๓ กระบอก เป็นปืนใหญ่ที่สร้างขึ้นระหว่างปีพุทธศักราช ๒๔๒๘-๒๔๒๙ โดยบริษัท เซอร์ดับเบิ้ลยู.จี. อาร์มสตรอง (Sir W.G.Armstrong & Co.) ตัวปืนใหญ่วางอยู่บนแท่นเหนือรางวงกลม ซึ่งทำให้สามารถหมุนปืนใหญ่ไปได้รอบตัว ปากลำกล้องปืนกว้าง ๖" (๑๕๒.๔ มม.) ลำกล้องปืนหนัก ๑๑,๓๔๐ ปอนด์ (๕,๑๕๔.๕๔ กก.) เกลียวลำกล้องเป็นเกลียวบิดขวาทวี ลูกปืนเป็นแบบแยกส่วนบรรจุ สามารถปรับแต่งน้ำหนักดินขับ ส่งหัวกระสุนซึ่งทำด้วยเหล็กหนัก ๑๐๐ ปอนด์ (๔๕.๔๕ กก.) ได้ โดยปกติจะใช้น้ำหนักดินขับ ๓๔ ปอนด์ (๑๕.๔๕ กก.) ระยะยิงได้ไกลสุด ๘,๘๐๐ หลา (๘,๐๔๖ เมตร) ควบคุมการติดตั้งโดยนายวิลเลียม บุณยะกลิน (ภายหลังเป็น นายพลเรือโท พระยาวิจิตรนาวี) ซึ่งเพิ่งสำเร็จการศึกษาวิชาช่างกลจากประเทศอังกฤษ.

ป้อมปืนเสือหมอบได้รับการออกแบบให้มั่นคงแข็งแรง สามารถซึมซับและกระจายแรงอัดอากาศที่เกิดจากการยิงได้ดี ด้วยลักษณะของอุโมงค์โค้งที่มีช่องเปิดเป็นระยะๆ ในการยิงปืนแต่ละกระบอกจะต้องใช้พลประจำปืนรวมทั้งสิ้น ๑๐ นาย เป็นเจ้าหน้าที่ประจำปืน ๗ นาย ทำหน้าที่บรรจุหัวลูกปืน, ดินขับ, ดินเริ่ม, ไพรเมอร์, ปิดลูกเลื่อน, ปรับยกปืนขึ้น, ปรับแต่งองศายิงของปืน และกระตุกยิง ส่วนอีก ๓ นาย ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่คลัง.

เป็นเจ้าหน้าที่คลัง.

ปืนเสือหมอบนี้ ได้ใช้งานป้องกันการรุกล้ำปากแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นครั้งแรกใน **"เหตุการณ์ ร.ศ.๑๑๒"** ซึ่งเกิดขึ้นในเวลาพลบค่ำของวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๓๖ หลังสร้างป้อมพระจุลจอมเกล้าเสร็จไม่ถึงเดือน การยุทธในครั้งนั้น ปืนเสือหมอบได้ร่วมเป็นแนวป้องกันกับเรือรบอีก ๖ ลำ ได้แก่ เรือปืนมกุฎราชกุมาร, เรือปืนมูรธาวสิตสวัสดิ์, เรือหาญหักศัตรู, เรือนฤเบนทร์บุตรี, เรือทูนกระหม่อม และ เรือวางทุ่นระเบิด ได้ระดมยิงสกัดเรือปืนแองคองสตังค์ (Inconstant) และเรือปืนโคแมต (Comete) ที่ล่วงล้ำปากแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีเรือสินค้า เจ.เบ.เซย์ (Jean Baptist Say) เรือสินค้าเป็นเรือนำร่อง เพื่อเข้าสมทบกับเรือปืนลูแตง (Lutin) ที่เข้ามาจอดที่กรุงเทพฯ อยู่ก่อนแล้ว เมื่อต้นปีพุทธศักราช ๒๔๓๖ การยิงสกัดกั้นในครั้งนั้นไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากมีความมืดเป็นอุปสรรค.

หลังผ่านพ้นเหตุการณ์ ร.ศ.๑๑๒ ไปแล้ว ปืนเสือหมอบก็ไม่ได้ทำการยิงเป็นทางการอีกเลย จนปลดระวางในประมาณปีพุทธศักราช ๒๔๗๖ กลายเป็นปืนโบราณที่ชำรุด เสื่อมโทรม เนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศ น้ำท่วม และส่วนประกอบสูญหาย จนยากที่จะคืนสภาพดังเช่นเดิม ห้าสิบแปดปีต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๕๓๔ จึงได้มีการปรับปรุงสภาพภายนอกของปืนให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย เมื่อมีการพัฒนาพื้นที่บริเวณป้อมพระจุลจอมเกล้า เพื่อจัดสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.

ปืนเสือหมอบได้รับการซ่อมทำ ปรับปรุงให้ใช้ยิงได้อีกครั้งหนึ่งในปีพุทธศักราช ๒๕๓๕ ตามแนวความคิดของ พลเรือเอก สุวัชชัย เกษมศุข โดย หน่วยงานต่างๆ ของกองทัพเรือ และชมรมเพื่อนทหารเรือ ได้ร่วมกันให้การสนับสนุนการซ่อมทำของกรมสรรพาวุธทหารเรือ จากสภาพเดิมที่ชำรุดทรุดโทรมมาก กรมสรรพาวุธทหารเรือได้ดำเนินการทั้งการซ่อมคืนสภาพ และปรับปรุงในส่วนสำคัญของปืน อันได้แก่ หัวลูกปืน, ดินขับ, ดินเริ่ม, ชุดเรือนไพรเมอร์ และการทำงานของระบบไฮโดรนิวเมติกส์ทั้งระบบ โดยใช้กำลังพลของกรมสรรพาวุธทหารเรือทั้งสิ้น การซ่อมทำและปรับปรุงสำเร็จลงในปีพุทธศักราช ๒๕๔๑ และได้แสดงอานุภาพอย่างเป็นทางการอีกครั้งในงานเดินวิ่งการกุศลเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑ หลังเหตุการณ์ ร.ศ.๑๑๒ เป็นเวลา ๑๐๕ ปี พอดี.

คุณลักษณะเฉพาะของปืนเสือหมอบ

ลำกล้องกว้าง	๖ นิ้ว
ลำกล้องยาว	๑๖ ฟุต
ความยาวตลอดท้ายปืน	๑๖ ฟุต ๑๑.๘ นิ้ว
น้ำหนักปืน	๑๑,๓๔๐ ปอนด์
น้ำหนักรางปืนและอุปกรณ์	~ ๒๔,๘๔๐ ปอนด์
ความเร็วต้น	๑,๙๓๙ ฟุต/วินาที

In the year 1892, **King Chulachomklao (Rama V)** became aware of the threat of colonialism from Western Powers towards Siam. Thus, he commanded that a modern fort be built on the west bank of the Chao Phraya River near Laem Fa Pah District, Samutprakarn Province for defence of the country against foreign invasion. To enable the completion of the fort, the King contributed 10,000 chang (1 chang = 80 baht) of his own personal funds in addition to the Privy purse funds allocated for the construction. Once construction was completed in 1893, the King named the new fort **"Phra Chulachomklao Fort".**

The seven guns at the "Phra Chulachomklao Fort" were the foremost state-of-the-art found at the time. They are breech-loading guns, making firing time quicker than the older muzzle-loading guns thus they were called "Quick Firing Guns". The British called them "Disappearing Carriage" or " Disappearing guns". The guns are mounted in a hollow and are moved up or down using hydro-pneumatics. Air pressure pushes oil in a cylinder which raises the guns. The guns are lowered by turning a release valve which lets the oil flow out of the cylinder or by the backward motion caused by firing which releases oil into the tank, making the gun **"recline"** as soon as it was fired. Thus, the thais call these guns **"Puen Sua Mob"** which means Crouching Tiger Guns.

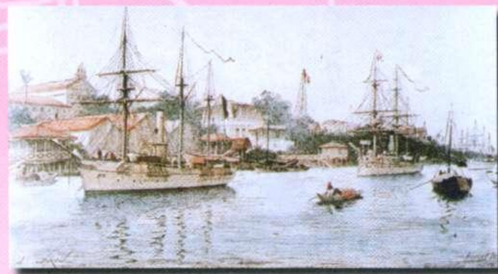

Of the 10 **"Puen Sua Mob"** purchased from Sir W.G. Armstrong and Co., three were installed at the Pom Pee Sua Samuth. These guns were placed on a base above a circular track that allows it to rotate 360 degrees. The barrel is 6" wide (152.4 mm) and weighs 11,340 Pounds (5,154.54 kg.). The barrel is the right twisted increasing type, the bullets are seperately loaded while the propellants can be adjusted to fire projectile weighing 100 pounds (45.45 kg). The usual propellants used weighed 34 pounds (15.45 kg), the maximum firing distance is 8,800 yards (8,046 m.). Installation of the guns was supervised by Mr.William Buyakalintha (later to become Vice Admiral Phraya VijitNavee) who at that time has just recently graduated with an engineering degree from Britain.

The **"Puen Sua Mob"** Fort was solidly constructed with curved tunnels placed at intervals to absorb and disperse strong air pressure resulting from the firing. A total of 10 gunnery officers were required to fire each gun : 7 to load projectile, propellants, igniter and primer, close the slider, raise the gun, adjust the degree of firing and pull the trigger and 3 to act as arsenal officers.

"Puen Sua Mob" were first fired in the **"Rattanakosin Era 112 incident"** at dusk on 13 July 1893 to protect Siam from foreign invasion, barely one month after Chulachomklao Fort was completed. During the engagement, Puen Sua Mob joined six Royal Thai Navy ships - HTMS. Makut Rajakumarn, HTMS. Murathavasitsawat, HTMS. Harnhaksattru, HTMS. Narubenbutri, HTMS. Toonkramom and a Mine Layer Ship. The fort and the ships were firing on the French ships "Inconstant" and the "Comete" that were attempting to go up the Chao Phraya River to join the gunship "Lutin" already moored in Bangkok. The "Jean Baptist Say", a merchant ship was acting as their pilot ship. However, this engagement was unsuccessful because of darkness.

After the "Rattanakosin Era 112 incident", the guns were never formally fired again until their decommissioning in 1933. They fell into disrepair and were neglected, worn down by rain and flood until several parts were lost or damaged beyond repair. Fifty-eight years later, in 1991, the guns were cleaned and appearances restored when the Chulachomklao Fort area was redeveloped to prepare for the construction of the statue of King Chulalongkorn.

Under the directives of Admiral Suvatchai Kasemsook, then Commander-in-Chief of the Royal Thai Navy and the support of several naval units and the Association of Friends of the Navy, **"Puen Sua Mob"** underwent extensive repairs until they were capable of firing again in 1992. The Naval Ordnance Department was responsible for the repair and reconstruction of important parts of the guns such as projectile, propellants, igniter, primer sets and the hydro-pneumatic system. In 1998, the reconstruction was finally completed. **"Puen Sua Mob"** again showed off their firepower on 12 July 1998 at a Run-Walk Rally to celebrate King Chulachomklao's achievements, exactly 105 years after they were last fired in the "Rattanakosin Era 112" incident.

Characteristics

Width of barrel	6 inches
Length of barrel	16 feet
Total length of gun	16 feet 11.8 inches
Weight	11,340 pounds
Weight of gun rail and equipment	~ 24,840 pounds
Muzzle velocity	1,939 feet/second